

แบบเขียนหลักสูตรต่อเนื่อง
หลักสูตรการทอเสื่อจากกกและไผ่ จำนวน ๓๐ ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพความคิดสร้างสรรค์
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรัตนบุรี

ความเป็นมา

การทอเสื่อจากกกนั้นนับเป็นภูมิปัญญาพื้นบ้านที่มีการสืบสานมายาวนาน ชาวบ้านก็มักจะใช้เวลาที่ว่างเว้นจากการทำไร่ทำนา มาทอเสื่อจากกกเพื่อใช้ในครัวเรือน และขายเป็นรายได้เสริม แต่ปัจจุบันภูมิปัญญาในการทอเสื่อจากกกเริ่มจางหายไป มีสินค้าจากวัสดุสังเคราะห์เข้ามาแทนการใช้เสื่อจากกกมากมาย ทำให้กระแสนิยมในการใช้เสื่อลดลง แต่คนเก่า คนแก่ก็ยังคงมีการทอเสื่อจากกก อยู่บ้าง คนรุ่นใหม่ในชุมชนจึงอยากที่จะเรียนรู้วิธีการทอเสื่อจากกก เพื่อที่จะประกอบอาชีพและสืบสานภูมิปัญญาพื้นบ้าน จึงได้จัดตั้งหลักสูตรการทอเสื่อจากกกขึ้น เสื่อจากกกเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีใช้กันอยู่ทั่วไป ทั้งในประเทศหรือต่างประเทศ ทั้งนี้ เพราะต้นกกเป็นพืชจากธรรมชาติ ที่ขึ้นอยู่ทั่วทุกภูมิภาค และภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นที่นำต้นกกมาแปรสภาพก็มีลักษณะคล้ายกัน หรือได้อิทธิพลทางความคิดจากกันเอง ทำให้เสื่อจากกกจัดได้ว่าเป็นปัจจัยจำเป็นอย่างหนึ่งต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในอดีต และเห็นถึงวัฒนธรรมทางภูมิปัญญาของท้องถิ่น นอกจากนี้มนุษย์ได้มีการสร้างสรรค์ ประดิษฐ์คิดค้น การทอเสื่อจากกกให้เป็นลวดลายต่าง ๆ ให้สวยงาม เหมาะกับการใช้งาน ให้มีลักษณะที่ทันสมัย และสวยงาม เพื่อให้ตรงตามความต้องการ ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอรัตนบุรี ได้ตระหนักถึงการส่งเสริม และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนที่สนใจ จึงได้จัดการศึกษาแบบพัฒนาอาชีพระยะสั้น (กลุ่มสนใจไม่เกิน ๓๐ ชั่วโมง) หลักสูตรการทอเสื่อจากกกและไผ่ขึ้น เพื่อเป็นกิจกรรมเสริมที่เป็นประโยชน์ในการสร้างอาชีพ และยังเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สร้างงาน สร้างอาชีพให้แก่คนในชุมชน

หลักการของหลักสูตร

เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียน เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริงในการทอเสื่อจากกกและไผ่ที่มีความหลากหลาย รูปแบบโดยยึดหลักความสอดคล้อง ความพร้อมและความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งบูรณาการปรัชญาคิดเป็นและหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในการจัดการเรียนรู้

จุดมุ่งหมาย

- เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะการทอเสื่อจากกกและไผ่ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน มองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพได้
- เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงในหลักสูตรการทอเสื่อจากกกและไผ่

เป้าหมาย

ประชาชนผู้สนใจ ผู้ด้อยโอกาส ผู้ขาดโอกาส ผู้สูงอายุ ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

ระยะเวลา

หลักสูตรการทอเสื่อจากกกและไผ่ ใช้เวลาเรียนทั้งหมด ๓๐ ชั่วโมง

- ภาคทฤษฎี จำนวน ๙ ชั่วโมง
- ภาคปฏิบัติ จำนวน ๒๑ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง		
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๑	๑. ช่องทางการประกอบอาชีพ การทอเสื่อจาก กก และไหล	๑.๑ ผู้เรียนสามารถอธิบายความรู้และความสำคัญของกกและไหลได้ ๑.๒ ผู้เรียนสามารถบอกความเป็นได้ในอาชีพการทอเสื่อ จากกกและไหลได้ ๑.๓ ผู้เรียนสามารถบอกทิศทางและแหล่งเรียนรู้การประกอบอาชีพ การทอเสื่อจากกกและไหลได้	๑.๑ ความสำคัญในการประกอบอาชีพการทอเสื่อจาก กกและไหล ๑.๒ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทอเสื่อจาก กกและไหล - ความต้องการของตลาด - การใช้แรงงาน - การเลือกทำเลที่ตั้ง ๑.๓ ทิศทางการประกอบอาชีพ การทอเสื่อจากกกและไหล	๑.๑ วิทยากรบรรยายองค์ความรู้ ความสำคัญเกี่ยวกับการทอเสื่อจากกกและไหล โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ สถานประกอบการ ประกอบการ สือของจริง ภูมิปัญญาในชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการประกอบอาชีพ ๑.๒ ผู้เรียน วิทยากร ภูมิปัญญา ร่วมกัน วิเคราะห์ ทิศทางและแหล่งเรียนรู้ การตัดสินใจเลือก การประกอบอาชีพ การทอเสื่อจากกกและไหลในชุมชน จากข้อมูลต่าง ๆ	๓ ชม.	-	๓ ชม.
๒	๒. ทักษะการประกอบอาชีพ การทอเสื่อจาก กก และไหล	๒.๑ ผู้เรียนสามารถอธิบาย การประกอบอาชีพการทอเสื่อ จากกกและไหล ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ๒.๒ ผู้เรียนสามารถอธิบาย ปฏิบัติตามเทคนิค และการฝึกปฏิบัติในการออกแบบการทอเสื่อจากกกและไหล ๒.๓ ผู้เรียนสามารถดูแลรักษา เสื่อที่ทอจากกกและไหล และการจัดจำหน่ายได้	๒.๑ ชั้นเตรียมการ การปฏิบัติการ การทอเสื่อจากกกและไหล - ชั้นเตรียมวัสดุอุปกรณ์ - กี่ - ด้าย - กระสวย - กกและไหล ๒.๒ ชั้นตอนการทอเสื่อจากกก และไหล - การทอเสื่อจากกกและไหล ตามแบบลวดลายในการทอ ๒.๓ ชั้นการดูแลรักษาเสื่อจากกกและไหล	๒.๑ วิทยากรบรรยายเกี่ยวกับการคัดเลือก กกและไหลเพื่อใช้ในการทอ ๒.๒ วิทยากรบรรยายเกี่ยวกับเครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติการทอเสื่อจาก กกและไหล ๒.๓ วิทยากรบรรยายความรู้เทคนิคและขั้นตอนต่างๆ ของการทอเสื่อจากกกและไหล พร้อมทั้งสาธิต	๓ ชม.	๒๑ ชม.	๒๔ ชม.

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง		
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
				ขั้นตอน และให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง			
๓	๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ การทอเสื่อจาก กก และไหล	๓.๑ ผู้เรียนสามารถอธิบายความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการ เช่น - การควบคุมคุณภาพ - การลดต้นทุน ๓.๒ ผู้เรียนสามารถจัดการตลาดในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากเสื่อกกและไหลได้ เช่น - การทำฐานข้อมูล - การจำหน่ายเลือกกและไหลไปสู่ผู้บริโภค	๓.๑ การบริหารจัดการผลิตภัณฑ์จากเสื่อกกและไหล ๓.๓.๑ การจัดการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์จากเสื่อกกและไหล ๓.๑.๒ การลดต้นทุนการทอเสื่อจากกกและไหล ๓.๒ การจัดการตลาดการจัดจำหน่าย ๓.๒.๑ การทำฐานข้อมูลลูกค้า ๓.๒.๒ การจำหน่ายเสื่อจาก กกและไหลไปสู่ผู้บริโภค	๓.๑ วิทยากรแจกเอกสารการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์การทอเสื่อจาก กก และไหลให้ผู้เรียน ๓.๒ วิทยากรบรรยายองค์ความรู้เกี่ยวกับการจำหน่าย แหล่งจำหน่าย การทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ๓.๓ วิทยากร ผู้เรียนร่วมสรุปองค์ความรู้และแสดงความคิดเห็นที่ร่วมกัน	๓ ชม.	-	๓ ชม.
รวม					๙	๒๑	๓๐

สื่อการเรียนรู้

๑. ใบความรู้
๒. ผู้รู้ ภูมิปัญญาชุมชน - ท้องถิ่น
๓. แหล่งเรียนรู้/คลิปวิดีโอ

การวัดผลประเมินผล

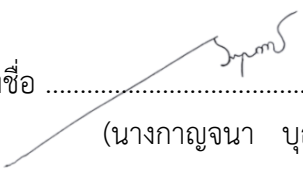
๑. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม
๒. ประเมินผลงาน
๓. แบบทดสอบความรู้
๔. สอบภาคปฏิบัติ

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๓. มีผลงานที่ได้มาตรฐานตามหลักสูตร

การเทียบโอน

ไม่สามารถเทียบโอนได้เนื่องจากไม่ครบ ๕๐ ชั่วโมง : ๑ หน่วยกิตตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่องพ.ศ. ๒๕๕๔ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคมพ.ศ ๒๕๕๔ (ข้อ๙) การจัดทำและพัฒนา หลักสูตร ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นผู้อนุมัติหลักสูตร โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ .... ผู้เสนอหลักสูตร
(นางกาญจนา บุญอาจ)
หัวหน้างานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

ลงชื่อ .... ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(นายวีระ เทพวงศ์ศิริรัตน์)
ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ .... ผู้อนุมัติหลักสูตร
(นายบุญทิน มั่นหมาย)
บรรณารักษ์

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ กศน.อำเภอรัตนบุรี
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ สกร.อำเภอรัตนบุรี

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ.....
 หลักสูตร.....การทอเสื้อจากกกและไหม.....จำนวน.....๓๐..... ชั่วโมง
 ระหว่างวันที่.....
 เวลาเรียน.....สถานที่จัดการเรียน.....

วัน เดือน ปี	เนื้อหา	กระบวนการ	หมายเหตุ
วันที่..... เวลา.....	๑. ความสำคัญในการประกอบอาชีพ การทอเสื้อจากกกและไหม ๒. ความเป็นไปได้ในการประกอบ อาชีพ การทอเสื้อจากกกและไหม - ความต้องการของตลาด - การใช้แรงงาน - การเลือกทำเลที่ตั้ง ๓. ทิศทางการประกอบอาชีพ การทอเสื้อจากกกและไหม	๑. วิทยาการบรรยายองค์ความรู้ ความสำคัญเกี่ยวกับการทอเสื้อ จากกกและไหม โดยศึกษา ข้อมูลจาก เอกสารต่าง ๆ สถานประกอบการ สื่อของจริง ภูมิปัญญาในชุมชน เพื่อนำ ข้อมูลมาใช้ในการประกอบ อาชีพ ๒. ผู้เรียน วิทยาการ ภูมิปัญญา ร่วมกันวิเคราะห์ ทิศทางและแหล่งเรียนรู้ การ ตัดสินใจเลือกการประกอบ อาชีพ การทอเสื้อจากกกและ ไหมในชุมชน จากข้อมูลต่าง ๆ	เรียนวันละ ๓ ชม. - ภาคทฤษฎี ๓ ชม.
วันที่..... เวลา.....	๒. ขั้นตอนเตรียมการ การปฏิบัติการ การทอเสื้อจาก กกและไหม - ขั้นตอนเตรียมวัสดุอุปกรณ์ - กี่ - ด้าย - กระสวย - กกและไหม ๒.๑ ขั้นตอนการทอเสื้อจาก กกและไหม - การทอเสื้อจากกกและไหมตาม แบบลวดลายในการทอ ๒.๒ ขั้นตอนการดูแลรักษาเสื้อที่ทอจาก กกและไหม	๑. วิทยาการบรรยายเกี่ยวกับ การคัดเลือกกกและไหม เพื่อใช้ ในการทอเสื้อจากกกและไหม ๒. วิทยาการบรรยายเกี่ยวกับ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ ในการ ฝึกปฏิบัติการทอเสื้อจาก กกและไหม ๓. วิทยาการบรรยายความรู้ เทคนิค และขั้นตอนต่างๆของ การทอเสื้อจากกกและไหม พร้อมทั้งสาธิตขั้นตอน และให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง	เรียนวันละ ๓ ชม. - ภาคทฤษฎี ๓ ชม. - ภาคปฏิบัติ ๒๑ ชม.

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ.....
 หลักสูตร.....การทอเสื้อจากกกและไหม.....จำนวน.....๓๐..... ชั่วโมง
 ระหว่างวันที่.....
 เวลาเรียน.....สถานที่จัดการเรียน.....

วัน เดือน ปี	เนื้อหา	กระบวนการ	หมายเหตุ
วันที่..... เวลา.....	๓. การบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ จากเสื่อกกและไหม ๓.๑ การจัดการควบคุมคุณภาพ ผลิตภัณฑ์จากเสื่อกกและไหม ๓.๒ การลดต้นทุนการทอเสื้อ จากกก และไหม ๓.๓ การจัดการตลาด การจัด จำหน่าย ๓.๔ การทำฐานข้อมูลลูกค้า ๓.๕ การจำหน่ายเสื้อจาก กกและไหมไปสู่ผู้บริโภค	๑. วิทยาการแจกเอกสาร การบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ การทอเสื้อจากกกและไหมให้ ผู้เรียน ๒. วิทยาการบรรยายองค์ความรู้ เกี่ยวกับการจำหน่าย แหล่ง จำหน่าย การทำบัญชี รายรับ - รายจ่าย ๓. วิทยาการ ผู้เรียนร่วมสรุป องค์ความรู้และแสดงความ คิดเห็น ที่ได้ร่วมกัน	เรียนวันละ ๓ ชม. - ภาคทฤษฎี ๓ ชม.

ลงชื่อ.....ครู กศน.ตำบล
 (.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ.....วิทยาการ
 (.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจแผน
 (.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ
 (.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....